

Novinky ze světa udržitelnosti

Grindadráp

I když to může být náhoda, už z názvu mi vyplývá, že se nebude jednat o nic pěkného. Jedná se o lov malých kytovců, zejména delfínů a velryb, který Faeřané považují za součást kulturního dědictví. Pokud jste slabší povahy, raději si o tomto tématu více nezjišťujte.

Ačkoliv je souostroví v severním Atlantském oceánu součástí Dánska, od roku 1948 má značnou míru samostatnosti. Nepodléhá proto zákonům Evropské unie, které lov malých kytovců zakazují.

Lov začíná tak, že rybáři delfínům zabodnou první nůž do dýchacího otvoru, aby je ochromili zásahem do míchy. Následuje řez velrybářským nožem na krku, při kterém zvíře vykrvácí. Přes veškeré snahy o rychlé zabití se mnozí delfíni zmítají v agónii, zatímco voda kolem se rychle barví do ruda.

Každý ulovený delfín je označen nožem vyrytým číslem a převezen na molo. Tam jsou těla vědecky zkoumána na přítomnost rtuti v mase, která je často natolik toxická, že maso není vhodné ke konzumaci. Často je část těl zlikvidována daleko od očí veřejnosti, v některých případech jsou dokonce vyhozena nad vesnicemi, kde zůstávají viset na útesech – ukázka plýtvání, které nadále podněcuje debaty o smyslu této prastaré praxe.

Výroba elektřiny v Česku bez uhlí

Česko vyrábí přibližně 40 % elektřiny a 50 % tepla z uhlí. Tento fosilní zdroj je však kvůli své vysoké emisní náročnosti ohrožen zpoplatněním emisí. Studie se zabývá tím, jak by zdražení emisních povolenek ovlivnilo výrobu elektřiny, dovozní bilanci a bezpečnost dodávek v Česku.

Dopady zdražení emisních povolenek

Podle modelu, který zohledňuje zvýšení ceny emisní povolenky na 100 €/t CO₂eq, by došlo k následujícím změnám:

- Pokles domácí výroby elektřiny z uhlí: Produkce by klesla o více než dvě třetiny, přičemž by byla nahrazena zemním plynem a dovozem levnější elektřiny ze zahraničí.
- Uzavírání uhelných elektráren: Většina uhelných elektráren by byla odstavena, avšak teplárny by zůstaly kvůli potřebám vytápění.
- Zvýšený import elektřiny: Česko by se stalo čistým dovozcem elektřiny (cca 4 % celkové spotřeby) a zahraniční obnovitelné zdroje by částečně nahradily domácí výrobu.
- Pokles emisí: Emise z výroby elektřiny by se snížily o 40 %.

V dalším článku naleznete doporučení pro rozvoj české energetiky.

Doporučení pro další rozvoj české energetiky

Rozvoj větrných a solárních elektráren

- Zkrácení povolovacích procesů a vhodná podpora urychlí nahrazení fosilních zdrojů elektřiny

Rozvoj flexibility, akumulace a sítě

- Pro lepší využití obnovitelné energie je nutné rozvíjet flexibilní spotřebu, akumulaci a posílit kapacity sítí pro přenos elektřiny z OZE

Řiditelné zdroje

- Urychlit výstavbu kogeneračních zdrojů a podpořit energetické úspory, tepelná čerpadla, biomasu a akumulaci tepla pro nižší náklady i emise

Dočasné udržení části uhelné energetiky

- Pro koordinovaný odchod od uhlí může být potřebné udržet v provozu uhelné teplárny a související těžbu uhlí, dokud nebudou k dispozici nové zdroje tepla

Na MENDELU máme cenu SDGs

V kategorii Rozvojová spolupráce, mír a partnerství vyhrála MENDELU cenu za využití mangových pecek jako zdroje udržitelné energie a cenných olejů.

Odborníci z Mendelovy univerzity v Brně pomáhají Kambodži využívat odpad z zpracování manga. Vyrábějí palivové brikety z mangových pecek, což snižuje spotřebu palivového dříví a omezuje skládky odpadu.

Petr Němec z MENDELU uvádí, že při zpracování 200 tun manga denně končí 60 tun pecek na smetišti, což znečišťuje vodu. Brikety se ukázaly jako výborné palivo a umožňují firmě Kirirom Food Production nahradit více než 40 % spotřeby dřeva. Projekt financovaný OSN (UNDP) usiluje o snížení odpadu a ochranu lesů. Kambodža, významný producent manga, má velký potenciál pro výrobu energie a cenných tuků z dosud nevyužitých pecek. Odborníci také pomohli místním vybrat vhodnou mechanizaci pro zpracování.

Dalšími vítězi byla např. Škoda auto a Cesta Von CZ v oblasti Diverzita, rovnost a inkluze. V oblasti Vzdělání vyhrála aplikace Vyslovuj.cz. V kategorii Inovace, technologie a cirkulární ekonomika zvítězilo Myco a Chytré byty od Domova sv. Josefa. V kategorii Změna klimatu a biodiverzita zvítězil projekt Ptačí parky.

Jedovaté spodní prádlo

Spodní prádlo nosíme denně a je v úzkém kontaktu s naší pokožkou. Přesto obsahuje problematické látky, jako jsou bisfenoly. Testy organizace dTest a spolku Arnika v rámci projektu „ToxFree Life“ odhalily, že třetina testovaných výrobků obsahovala tyto chemikálie, přičemž každý dvacátý vzorek překračoval bezpečnou hranici. Nejvíce ohrožené jsou ženy, jelikož jejich prádlo častěji obsahuje syntetické materiály, zatímco bavlněné vzorky dopadly lépe.

Bylo analyzováno 166 vzorků spodního prádla zakoupeného v pěti evropských zemích, přičemž 79 výrobků bylo dostupných na českém a slovenském trhu. Nejvyšší koncentraci bisfenolů měly dámské kalhotky „Hunkenmöller Invisible short basic tan“, obsahující až 301,19 mg/kg. Dále pak např. „české“ kalhotky značky Dedoles s 36 mg/kg a pánské boxerky Adidas s 15 mg/kg. Maximální bezpečná hladina, jak uvádí Vědecký výbor EU, je 0,8 mg/kg.

Akce & video

4.-14. 10. Výstava na stromech - fotografie o životě pěstitelů a systému Fairtrade

<https://www.kkdvyskov.cz/vystava-na-stromech-fotografie-o-zivote-pestitelu-a-systemu-fairtrade>

10. 10. DEI fórum 2024

<https://www.spolecenskaodpovednost.cz/akce/dei-forum-2024-opim/>

17. 10. Hmyzí škůdci okrasných dřevin

<https://icv.mendelu.cz/hmyzi-skudci-okrasnych-drevin/>

22. 10. webinář Giving Tuesday

<https://www.spolecenskaodpovednost.cz/akce/webinar-giving-tuesday-2024/>

25. 10. Dušičková vazba

<https://icv.mendelu.cz/dusickova-vazba/>

7. 11. konference Počítáme s vodou

<https://www.pocitamesvodou.cz/akce/konference/>

Příklad hospodaření s dešťovou vodou

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=tqs9Xs8kxWQ&ab_channel=Po%C4%8D%C3%ADt%C3%A1mesvodou)

[v=tqs9Xs8kxWQ&ab_channel=Po%C4%8D%C3%ADt%C3%A1mesvodou](https://www.youtube.com/watch?v=tqs9Xs8kxWQ&ab_channel=Po%C4%8D%C3%ADt%C3%A1mesvodou)